

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej veci navrhovateľky **L. M.**, bytom P., proti odporkyni **S. P. Ú.**, U., o predčasný starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 4. apríla 2007, č.k. 4Sd/159/06-49, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 4. apríla 2007, č.k. 4Sd/159/06-49, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo 7. júna 2006, č. X., ktorým podľa § 67 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o S. poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľke od 1. mája 2006 predčasný starobný dôchodok v sume 6.432 Sk mesačne, ktorý súčasne od 1. júna 2006 zvýšila na sumu 6.815 Sk mesačne. Preskúmané rozhodnutie považoval krajský súd za správne a zákonné a požiadavku navrhovateľky, aby jej bola hodnotená ako doba zamestnania doba od 1. septembra 1972 do 30. júna 1973, kedy absolvovala jednoročný pomaturitný kurz pre sekretárky, za neopodstatnenú.

Navrhovateľka sa proti rozsudku krajského súdu včas odvolala. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Dôvodila tým, že tvrdenie odporkyne, že dobou zamestnania sa rozumelo len štúdium v rozsahu potrebnom na prípravu na budúce povolanie, ktoré absolvovala v odbore štúdia na strednej škole, považuje za zmatečné. Na strednej všeobecnovzdelávacej škole (SVŠ) neštudovala žiaden odbor, len všeobecnovzdelávacie predmety. Po maturite nastúpila ako nekvalifikovaná pracovná sila do zamestnania, lebo nebola prijatá na vysokú školu. Mala záujem pokračovať v štúdiu v nasledujúcom školskom roku, čo aj urobila na Štátnom stenografickom ústave za účelom získania odbornej kvalifikácie, ktorú jej SVŠ neposkytla a ktorá bola potrebná na výkon jej povolania.

Pochybenia krajského súdu v danej veci vidí v tom, že podľa jej názoru nie je možné objektívne a spravodlivo rozhodnúť akúkoľvek vec, resp. spor len strohou

aplikáciou právnych noriem na existujúci skutkový stav. Súd bez ďalšieho akceptoval tvrdenia odporkyne, uspokojil sa s nimi a svoje rozhodnutie oprel o citát ust. § 6 ods. 1 bod 4 zák.č. 101/1964 Zb., z ktorého však nemožno jednoznačne vyvodiť záver, na základe ktorého súd považoval rozhodnutie za správne. Prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal výkladom uvedeného znenia zákona s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Počas dokazovania vôbec súd nebral do úvahy podstatné a relevantné skutočnosti, keď nezisťoval a neuviedol, že SVŠ v danom období (1968) boli iba prípravou na vysoké školy a nie na povolanie, nezisťoval obsah štúdia na SVŠ a jednoročnom pomaturitnom kurze (i názov hovorí, že je to pomaturitný kurz, nakoľko SVŠ v danom období neplnili úlohu odbornej školy). Na uvedený rozdiel v obsahu štúdia na oboch školách poukazovala.

Navrhovateľka v odvolaní namietala aj to, že súd jej odoprel možnosť vyjadriť sa k argumentom predloženým odporkyňou v jej vyjadrení a vec aj nesprávne právne posúdil a preto nevykonal ňou navrhnuté dôkazy a nebral do úvahy ňou uvádzané skutočnosti, ktoré sú podľa jej názoru pre posúdenie veci podstatné. Rozhodnutie považuje za diskriminačné a postup súdu za povrchný bez snahy analyzovať znenie zákona jeho výkladom a aplikáciou ad hoc. Domáha sa dôsledného preskúmania napadnutého rozhodnutia, najmä posúdenia úlohy a postavenia SVŠ v konkrétnom období ako aj nadstavbových škôl a najmä výkladu ustanovenia § 6 ods. 1 bod 4 zák.č. 101/1964 Zb., podľa ktorého zamestnaním je aj doba štúdia na školách, vrátane vysokých, potrebná na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky. Citované ustanovenie hovorí o dobe štúdia na školách, nevylučuje nadstavbové pomaturitné školy, pričom podľa vyjadrenia Ministerstva školstva bol Štátny stenografický ústav školským zariadením, ktoré školilo v odbore slovenskej a cudzojazyčnej stenografie, písania na stroji, hospodárskej korešpondencie, stenotypistiky, techniky a mechanizácie administratívy a sekretárskych prác.

Navrhovateľka mala za to, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy. Navrhla preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. b/, ods. 3 OSP).

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky písomne vyjadrila tak, že navrhuje napadnutý rozsudok ako správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu dôvodov odvolania, rozhodol o odvolaní bez pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP) tak, že mu nevyhovelo.

Predmetom preskúmania v danom konaní bolo rozhodnutie odporkyne zo 7. júna 2006, č. X., ktorým bol navrhovateľke od 1. mája 2006 priznaný podľa § 67 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. predčasný starobný dôchodok v sume 6.432 Sk mesačne.

Navrhovateľka proti rozhodnutiu odporkyne namietala len to, že jej pre výšku dôchodku ako dobu poistenia nezhodnotila aj dobu od 1. septembra 1972 do 30. júna 1973, kedy absolvovala jednoročný pomaturitný kurz pre sekretárky na Štátnom stenografickom ústave v Bratislave.

Pojem obdobie dôchodkového poistenia je vymedzený v § 60 zák.č. 461/2003 Z.z. a okrem toho v prechodnom ust. § 255 cit. zákona, v prvom odseku ktorého je ustanovené, že za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Treba prisvedčiť krajskému súdu v tom, že doby zamestnania a náhradné doby sa hodnotia podľa právnych predpisov platných v čase, kedy sa získali, ak neskoršie predpisy neustanovia iný (výhodnejší pre poistenca) spôsob ich hodnotenia.

Zákon č. 101/1964 Zb. o S. zabezpečení, platný v čase, kedy navrhovateľka absolvovala kurz pre sekretárky na Štátnom stenografickom ústave v Bratislave (ale aj neskoršie zákony o S. zabezpečení) za zamestnanie považovali aj dobu štúdia na školách, vrátane vysokých škôl, potrebnú na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky (§ 6 ods. 1, bod 4 zák.č. 101/1964 Zb. o S. zabezpečení).

S ohľadom na uvedené pre započítanie doby štúdia ako doby zamestnania sa vyžadovalo nie len to, aby išlo o štúdium potrebné na prípravu na povolanie, ale aby išlo o štúdium na školách, včítane vysokých škôl a samozrejme po skončení povinnej školskej dochádzky.

Zákon č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon) stanovil, že školskú sústavu tvorili školy a školské zariadenia.

Štátny stenografický ústav nebol v zmysle uvedeného zákona školou, ale školským zariadením pre záujmové štúdium, ktoré školilo a doškolovalo pracujúcich v odbore slovenskej a cudzojazyčnej stenografie, písania na stroji, hospodárskej korešpondencie, stenotypistiky, techniky a mechanizácie administratívy a sekretárskych prác.

Uvedený záver napokon vyplýva aj z vyjadrenia Ministerstva školstva Slovenskej republiky zo 4. decembra 2006, poskytnutého na požiadanie odporkyne v danej veci.

Štúdium navrhovateľky na Štátnom stenografickom ústave v období od 1. septembra 1972 do 30. júna 1973, počas ktorého absolvovala jednoročný pomaturitný kurz pre sekretárky, nebolo štúdiom na škole; nespĺňa preto navrhovateľka podmienky, za ktorých by bolo možné hodnotiť toto obdobie ako dobu zamestnania resp. poistenia pre výšku jej predčasného starobného dôchodku.

Na uvedenom zistení a závere nič nemení ani tvrdenie navrhovateľky o obsahu výuky a postavení SVŠ, ktorého správnosť odporkyňa ani krajský súd nespochybňovali; nebol preto dôvod na objasnenie obsahu výuky na SVŠ a na to, že boli v prvom rade a najmä prípravou na štúdium na vysokej škole, vykonať dokazovanie. Nezodpovedá pritom skutočnosti, že navrhovateľka vykonanie (akýchkoľvek) dôkazov pred krajským súdom navrhla, ako ani to, že jej krajský súd odoprel možnosť vyjadriť sa k argumentom odporkyne. Okrem toho, že

navrhovateľka bola prítomná na pojednávaní krajského súdu 4. apríla 2007, na ktorom sa k veci vyjadrila, bola vypočutá ako účastníčka konania 2. februára 2007 dožiadaným Okresným súdom v Poprade, pri ktorom výsluchu bola oboznámená aj s vyjadrením odporkyne z 3. januára 2007, ktoré vychádzalo zo stanoviska Ministerstva školstva Slovenskej republiky k danej veci.

Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd nepovažoval odvolanie navrhovateľky za opodstatnené, preto mu nevyhovel a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo navrhovateľka nemala v odvolacom konaní úspech a odporkyni v ňom trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. mája 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová